De danske Baptistmenigheders

Forenings-Konferents,

holdt i Oure Menigheds Kapel

den 19. og 20. Juni 1875.

Et Udtog af Protokollerne i Konferentsens Møder.

Nakskov.
Trykt i Kjeldskovs Enkes Bogtrykkeri.
1875.

De danske Baptistmenigheder afholdt deres aarlige Konferents i Oure Menigheds Kapel den 18. og 19. Juni dette Aar. Den første Dags Morgen Kl. 8 tog den sin Begyndelse, idet Br. J. A. Petersen, den derværende Menigheds Forstander, lod Psalmen 478: „Christus, som paa Korset døde", afsynge. Han bød derpaa de forsamlede Brødre velkommen i Menighedens Navn, læste den 122 Davids Psalme og holdt **et kort Foredrag**, i hvilket han viste hen til, at vi, som fordum Jakob, befandt os imellem to Fjender, nemlig en bagved os, som vi havde overvunden formedelst Troen, og een foran os, som var os svær og vanskelig at overvinde. Alligevel maatte vi, styrket ved Bøn, ile fremad som Jakob og glæde os ved, at Jakobs Gud er med os, og at vi ere af vor Herres Jesu Kjød, hvis Førstefødselsret er ranet, ikke af os ved Bedrag, men os skjænket af fri Naade formedelst Troen. Striden, som endnu er tilbage, vil blive overvunden, da Kjød af vort Kjød stedse iler os imøde med Naade og Forbarmelse.

Br. Køber blev derpaa valgt til Formand og fire andre Brødre til at nedskrive Forhandlingerne. Br. Køber vægrede sig ved at modtage Valget, men blev overtalt dertil. Han indledede endelig Forhandlingerne med nogle Ord om, hvorfor han helst havde seet sig fritagen for Formandspladsen. Han ønskede ikke at give nogen ugrundet Tanke hos Andre Næring. Der var blevet yttret, at Somme frygtede for et Præsteherredomme, og han hørte med til dem, som nærede saadan Frygt. Man vidste, hvorledes Præstehierarchiet engang var opstaaet, og vi turde ikke troe, at vi vare bedre i os selv end hine, som levede dengang. Han vilde være den Første til at modarbeide enhver virke-

lig Fare i saa Henseende og havde viist dette Sindelag ved sit Forhold til Striden i Tydskland. Ytringerne, som vare faldne, havde ikke fyldt hans Hjerte med Freidighed til den Gjerning, som han nu overtog. Hans Ønske var, at Jesus vilde være Formand, og at Konferentsen derved maatte blive et Bønmøde. Vi burde ikke være ligegyldige ved at see paa de herlige Vækkelser i andre Lande. Det var derfor Ønskeligt, om vi fremfor alt Andet maatte anvende disse Dage til Bøn for Guds Riges Udbredelse i Danmark, og mere end i nogen anden Konferentse see op til Herren,

Forsamlingen knælede derpaa ned til Bøn, hvorefter Psalmen 477: „Lad os bygge Gud et Mindesmærke", blev assungen.

Man tog nu den Bestemmelse at slutte Kl. 11½ om Middagen og begynde igjen Kl. 3, samt at holde offentlig Forsamling hver Aften Kl. 8.

Herpaa optoges **en Fortegnelse over de Afordnede.** Følgende Brødre havde indfundet sig. Fra Aalborg: L. Jørgensen, H. Jensen og E. Jensen; fra Bornholm: Ryding; fra Farre: A. Dahlgren, M. Jensen og Ekman; fra Hals: Chr. Larsen; fra Høiby: J. Jensen; fra Jetsmark: P. Jakobsen og A. Jensen; fra Kjøbenhavn: Køhner, Struve, M. Larsen og Stoel; fra Langeland: A. M. Hansen; fra Lolland: N. Larsen og W. Jensen; fra Løgstør: Sandberg; fra Oure: J. A. Petersen, Hans Sørensen, M. Nielsen, Chr. Madsen, Schmidt og R. Rasmussen; fra Sipperup: N. Hansen; fra Tolløse (nu Eskildstrup): Chr. Petersen; fra Vandløse: L. Henriksen og Chr. Hansen; fra Veile: Johan Nielsen; fra Vestsjælland: H. Larsen, og desuden en Mængde Gjæster, deriblandt Brd. Cl. Peters og J. Nielsen fra Slesvig, J. C. Nielsen og N. P. Jensen fra Aalborg Menighed og S. Karlsen og Hans Jensen fra Veile, samt en Deel Søstre.

Menighedernes Repræsentanter saavelsom Missionærerne oplæste nu **skriftlige Beretninger** om Menighedernes Til-

stand i Henseende til Tilgang og Afgang og deslige. Af alle disse Beretninger fremgik det, at Fred og Eendrægtighed var herskende i alle Menigheder, og at de ogsaa havde havt en Deel Optagelser ved Daab; men om de derved havde havt nogen Tilvext, lod sig vanskelig udfinde, idet Medlemsantallet som sædvanlig atter var formindsket en hel Deel ved Udvandringer, Dødsfald og Udelukkelser. Som Br. Køhner bemærkede, var det fornødent for os, at henvende os i Bøn til Gud, at det maatte blive anderledes med Guds Riges Fremgang i vort Land. Tre Brødre holdt derpaa Bøn efter hinanden og Br. Køhner sluttede Formiddagsmødet med Herrens Velsignelse.

Om Eftermiddagen Kl. 3 tog Mødet atter sin Begyndelse. Psalmen Nr. 539: „Det vorde Lys paa viden Jord!" blev afsungen og Br. N. Hansen holdt Bøn.

M. Larsen, som derpaa indtog Forsædet, førte **Missionen** paa Bane. Han bemærkede, at der engang var bleven sagt, vi havde Missionærer, men fattedes Penge; nu maatte vi vende Sagen om og sige, at vi havde Penge, men fattedes Missionærer.

Sandberg meente, at naar det var Tilfældet, saa burde vi see at benytte Pengene, til derfor at sende Brødre hen til saadanne Steder, hvor der fattedes Lærere. Til Missionær anbefalede han P. Sønder, en Mand, som opholdt sig en kort Tid paa Missionsskolen i Kjøbenhavn forrige Vinter.

Køhner anbefalede Br. Stoel til Missionær og meddeelte, at de ordnende Brødre have foreløbig udsendt ham en Tidlang sidste Vinter og for den Tid bevilget ham 100 Rd. Han havde gjort nogle Missionsreiser, og man nærede det Haab, at Guds Velsignelse havde ledsaget dem.

M. Larsen. Maaskee endnu andre Brødre kunde foreslaaes til Missionærer?

Ekman spørger, om der ikke bør ansættes et Par Brødre i de Afgangnes Sted.

J. A. Petersen spørger, om det skulde være som Missionærer eller som Kolportører, de skulde udsendes, og

spørger tillige, om ikke Forstanderne, som have Mangel paa Pengemidler til selv at betale deres Reiser til og fra Menighedens Stationer, kunde komme i Betragtning, saa at de ogsaa kunde faae lidt Understøttelse af Foreningskassen.

Ekman meente, at det var rigtigst, at der blev ansat en Missionær for Jylland og een for Øerne.

M. Larsen foreslog at udnævne et Udvalg til at drøfte denne Sag og til at foreslaae Konferentsen nogle Brødre til Missionærer.

Da dette Forslag vandt Bifald, bleve følgende fem Brødre: Hans Jensen, Peter Jakobsen, Lars Henriksen, Sandberg og Niels Larsen, udnævnte til at drøfte Sagen angaaende hvilke Brødre, der burde udsendes som Missionærer.

En Afdeling af den jetsmarkske Menighed havde sendt **en Begjæring til Konferentsen** om, at Br. M. Larsen maatte tage op til dem, for at virke der en Tidlang næste Vinter.

Køhner, som nu atter indtog Forsædet, rettede det Spørgsmaal til Br. Larsen, hvad han sagde dertil.

M. Larsen sagde, at han vidste ikke, hvad han skulde svare. Han ønskede helst at være i Kjøbenhavn, men han indsaae nok, det var fornødent, at der blev virket i Thyland.

Køhner spurgte om Forholdene i Thyland, om Medlemmerne boede i Nærheden af hinanden og om det var bedst at virke der om Sommeren eller om Vinteren.

M. Larsen siger, at uagtet det ikke var saa heldigt at opholde sig der om Sommeren som om Vinteren, saa kunde det dog gjøres haardt behov, at en Prædikant opholdt sig der en Tidlang i Sommer.

P. Jakobsen ønskede, at en Broder kom der med det Første; men i Henseende til at sende en Broder derop, da troede han, det var bedst, at den Sag blev forhandlet med Menigheden, hvilken han antog nok kunde betjene Egnen noget i Sommer medens man kunde seile derop med Dampskibet, som gik i Fjorden. Kunde Br. Larsen saa

tage derop en Tidlang næste Vinter, var det vistnok ønskeligt.

J. A. Petersen meente, at det dog ikke var saa heldigt, at Br. M. Larsen tog fra Kjøbenhavn.

Sandberg sagde, at Peter Sønder fra deres Menighed og Brødre fra den jetsmarkske Menighed nok kunde betjene denne Afdeling med Guds Ord i Sommertiden.

J. Jensen meente, at Ingen vilde have Noget imod, at M. Larsen opholdt sig der en Tidlang i Sommer.

Køhner bemærkede, det saae ud til at være Brødrenes Ønske, at Br. M. Larsen maatte tage fast Ophold deroppe. Det kunde dog ikke skee; men Spørgsmaalet var nu, hvor findes der en Broder, som kunde paatage sig det?

M. Larsen sagde, at det just ikke var nødvendigt, at sende Een, som kunde bosætte sig deroppe. Der var desuden en Broder der paa Stedet, som maaskee med Tiden kunde blive deres Lærer. Under disse Forhold var det langtfra ikke absolut fornødent at holde en Broder der paa Egnen.

Ryding foreslog, at Br. Stoel skulde tage derop en Tidlang i Sommer og Br. M. Larsen næste Vinter.

Stoel sagde, at han var rede til at tjene Menighederne med de Gaver, Gud forlenede ham. Hvad han kunde gjøre, vilde han gjerne paatage sig; men forlade Kjøbenhavn aldeles, det kunde han ikke gaae ind paa.

Nogle Brødre meente, at den Broder, der blev sendt derop, ikke behøvede at blive der hele Tiden. Den Egn, der egentlig mentes, kunde jo være Midtpunktet for hans Virksomhed; men han kunde saa tillige virke paa andre Steder.

P. Jacobsen bemærkede, det var ikke saa absolut nødvendigt, at det skulde være M. Larsen, som sendtes. Han troede, at Medlemmerne nok vilde fatte Godhed for en anden Broder, naar de først havde ham i deres Midte og bleve bekjendte med ham.

J. A. Petersen foreslog W. Jensen til at reise derop en kort Tid.

N. Larsen udtalte sig derimod, deels fordi den nævnte

Broder allerede var saa sjelden paa Falster og Lolland, og han derved vilde komme til at opholde sig der langt mindre, og deels fordi en saadan Reise var altfor bekostelig for ham, som havde saa langt dertil.

Flere Brødre udtalte sig angaaende denne Sag, uden at man kom til noget egentligt Resultat.

Købner sagde, det lod sig ikke gjøre, at M. Larsen tog fast Bopæl i Thyland, saa længe han var ansat som amerikansk Missionær.

N. Hansen foreslog, at lade Br. Stoel reise derop strax og blive der en Maanedstid eller længere som han kunde eller vilde.

Det blev saa omsider vedtaget, at Br. Stoel skulde tage derop en Tidlang med det Første, hvorved denne Sag blev endt.

Købner førte derpaa **Afstemningerne ved Konferentserne paa Bane.** Som bekjendt blev det vedtaget ifjor at forelægge Menighederne denne Sag til Overvejelse og saaledes til deres Afstemning. Dette var nu skeet i de fleste Menigheder og Resultatet var blevet, at de alle, med Undtagelse af tre Menigheder, ønskede at blive ved den gamle Praxis, at Stemmeretten som hidtil kun skulde tilhøre de afordnede Brødre, der vare sendte af Menighederne til Konferentsen.

N. Larsen kom frem med det Spørgsmaal: Hvorledes skulle vi faae et **nyt Oplag af Psalmebogen,** da det gamle er udsolgt?

Jens Nielsen fra Slesvig gjorde strax det Forslag, at hvert Medlem i Menighederne kunde give 1 Krone dertil, hvilket kunde betragtes som Laan, saa vilde vi have de fornødne Penge til et nyt Oplag.

M. Larsen meente, at Br. Købner nok kunde ordne denne Sag uden Konferentsens Medvirkning. Han troede nok at kunne tilveiebringe de fornødne Penge ved et Laan.

Der blev nu talet en Deel om denne Sag af flere Brødre; men endelig blev det overladt Br. Købner selv at besørge et nyt Oplag snarest muligt. I Henseende til Ret-

telser af nogle enkelte Ord og Udtryksmaader i visse Psalmer, da anmodede han Brødrene om snareſt muligt at notere disse og indsende disse Rettelser til ham. Saavidt muligt vilde han saa tage Hensyn til dem og indføre disse Rettelser i det nye Oplag.

N. Larsen spurgte: **I hvilket Forhold staaer Missionen til den enkelte Christnes Liv?** og bemærkede, der vare Medlemmer, som synes at være af den Mening, at det kun var Prædikanternes Opgave, at virke for Guds Riges Udbredelse ved Ord og Gjerning. Han troede derimod, det var ethvert Medlems helligste Pligt, at virke for Guds Sag med alle de Evner og Midler, Gud havde betroet ham.

J. A. Petersen meente, at Forstanderne kunde gjøre Skade ved alt for meget at opfordre Medlemmerne til at yde Bidrag til Dette eller Hiint.

Dahlgren udtalte, det var rigtigt, at opmuntre Medlemmerne til Virksomhed for Guds Sag, og det baade i den ene og i den anden Retning.

M. Jensen troede ikke, det altid var godt, naar Brødre havde stor Prædikelyst; thi de vare ikke altid skikkede dertil, og de kunde saa skade Guds Sag mere, end de gavnede den.

H. Jensen meente, det var ikke saa heldigt, altfor meget at opfordre til at yde Bidrag; men efter hans Formening kunde og burde ethvert Medlem vidne og tale om Christus.

Ryding bemærkede, at det jo var vor Praxis at virke for Guds Sag, og dette burde skee i vor Familie, i vor Nabokreds og iblandt Alle, med hvem vi kom i Berøring.

Kobner sagde: „Dette Spørgsmaal, at vidne om Sandheden for sin Næste, staaer i den nærmeste Forbindelse med at bede om Guds Riges Udbredelse. Et Menneske, som alvorligt trænger ind paa Gud i Bøn om Guds Riges Komme, vil ogsaa benytte Leiligheden til at tale om Guds Sag. Som Menighedernes Ledere maa vi især være

ivrige i Bøn. Ere vi ikke det, saa kunne vi ikke vente, at Medlemmerne skulle være det. Det har viist sig i Formiddag, at Brødrene ikke ere ivrige til at bede, da jeg opfordrede til Bøn for Guds Riges Udbredelse her i Danmark. Er det saaledes her, hvorledes er det saa i Hjemmet? For at virke til Herrens Sags Fremme maa man med alvorlig Iver bede. Lære Medlemmerne først at bede, saa vidne de ogsaa."

J. A. Petersen og andre Brødre havde opfattet Br. Køhners Opfordring til Bøn om Formiddagen, som om hans Mening var, at de skulde holde taus Bøn, derfor havde de ikke bedet offentlig. Andre havde ikke bedet offentlig for ikke at give sig Udseende af, at de vare Fremtrædende.

P. Jakobsen mener, at Medlemmerne burde indbyde til Forsamlinger, især til Forsamlinger paa nye Egne. Herved bleve de satte i Virksomhed. Ved at indbyde Folk til Forsamling, gjorde de Bekjendtskab med dem. Det gik ofte alt for eensformigt til, naar der kun var Forsamlinger paa de sædvanlige Steder.

Ekman. En Christen bør indsee Nødvendigheden af at vidne for sine Medmennesker, men han bør ogsaa føre et helligt Liv, ellers er hans Vidnesbyrd uden Frugt. En alvorlig Gudsfrygt og et Vidnesbyrd ved sit Liv vil lade Virksomheden i Tale og Handel gjøre fordoblet Indtryk paa Menneskene.

M. Larsen. Vor Tale og vor Vandel staae i den allernøieste Forbindelse med hinanden. Vidne vi ikke med vort Liv, saa er vor Tale forgjæves. Ere vi Guds Børn, saa bør vi ikke leve for os selv, men for ham, som er død og opstanden for os. Vi bør være ham lydige og virke hen til, at hans Navn bliver æret og forherliget. Ere vi hans, saa er Alt, hvad vi besidde, ogsaa hans, og saa ville vi ogsaa virke ved Ord og Handling for Guds Sag.

J. A. Petersen. De Sjæle, som have seet deres fyndige Tilstand ret, og som have erfaret Guds Kjærlighed

i Christus, de ville ikke kunne Andet end søge at fremme Guds Sag paa alle Maader.

Stoel. Guds Børn bør ikke alene virke for Missionens Fremgang, men ogsaa bede om Guds Riges Udbredelse. Det er Forstandernes, Lærernes, Missionærernes og Medlemmernes helligste Pligt. Vi maa tilstaae, at der er Mangel herpaa iblandt os Alle. Paulus opfordrer til at bede om, at Guds Ord maatte faae Fremgang. Vi bør lægge det paa Hjerte og klynge os til Missionen ved Ord og Gjerning.

M. Larsen. Spurgeon siger: Paa alvorlig Bøn følger alvorlig Handling. Handle vi ikke, saa have vi ikke bedet. Vi bør vedblive at bede til vi lære at handle. (Pause.)

And. Jensen. Idet der blev talet om de enkelte Medlemmers Virksomhed, kom jeg til at tænke paa, at Frelseren siger, at vi skulle gjøre os Venner ved den urette Mamon; thi derved ville vi vinde Venner. Ere vi i Besiddelse af den rette Kjærlighed, saa ville vi derved vinde dem for Guds Rige.

M. Larsen. Vi bør være de bedste Mennesker, og som saadanne bør vi altid være kjærlige og venlige, give kjærlige Svar, naar Nogen tiltaler os, og i det Hele taget være et Lys i Herren, og omgaaes som Lysets Børn.

J. A. Petersen troer, at det rette Forhold til Næsten er kjølnet meget hos Mange. Der ere mange Steder, især paa Landet, hvor man kan gjøre den Fattige en stor Tjeneste ved at sælge ham de fornødne Fødemidler til Livsophold. Verdens Aand har gjennemtrængt Landmanden. Det er bleven en Æressag at bringe sine Produkter tiltorvs, fordi Andre gjøre det, og derved, om muligt, at faae den allerhøieste Priis. Man burde ogsaa sælge til den Fattige og ikke sige ham Nei, naar han staaer med Pengene i Haanden og vil kjøbe. Ved saadanne Leiligheder spørges der: Er den, der nægter at sælge til den Fattige, en Christen? og hvad skal der svares? Den Fattige maa saa søge hen til Høkeren og der betale den høieste Priis, hvilket han ikke

godt kan taale. De Christne burde sælge til moderate Priser og derved støtte den Fattige.

Chr. Hansen understøtter dette.

M. Larsen tilføiede, at dersom vi bleve ret besjælede af Christi Kjærlighed, saa vilde den drive os til at handle ret for Gud og Mennesker.

Et andet Spørgsmaal af N. Larsen blev derpaa fremført: **Hvad bør vi gjøre, for at fremme Udgivelsen og Udbredelsen af gode og tidssvarende Traktater?** Han sagde: Flere Brødre have opfordret mig til at virke for, at vi maatte faae gode og tidssvarende Traktater, da mange Mennesker have læst og kjende dem, som vi have.

M. Larsen minder om det nedersachsiske Traktatselskabs Traktater, og siger, at saadanne Folk, som ere mætte af at læse de Traktater, vi have, bør vi henvise til at læse Bibelen.

J. A. Petersen bemærker, at Folk gjøre Misbrug af Traktaterne, idet Børn faae dem at lege med eller de ødelægges paa anden Maade.

Ryding siger, at det amerikanske Traktatselskab har gode og billige Traktater. Vi kunne langtfra ikke lade dem trykke saa billige, som vi kunne faae dem fra Amerika.

P. Jakobsen mindede om, at der kom saa lidt ind til Traktater. Vi burde støtte Selskaberne noget mere.

M. Larsen: I Kjøbenhavn have vi sidste Aar modtaget 20,000 Traktater. Vi have endnu ikke sendt 20 Øre derfor. Dog have vi nogle Penge, som skulle sendes og ønske Nogen at faae sendt nogle med, saa kunne de sende dem til os, og vi ville gjøre det.

Brødrenes Svar paa Traktatspørgsmaalet blev altsaa, at vi burde yde rigeligere Bidrag til Traktatforeningen, saa fik vi nok gode Traktater.

Købner førte nu Talen hen paa **verdslig Christendom.** Han sagde; „Det seer meget tørt ud her i Danmark, og vi komme derfor til at spørge: Er vor Christendom af det rette Slags? Der er en Christendom, der er blandet saa meget med Verden, at den ingen ret Virkning kan gjøre. Den er som en Kniv, der ikke kan skjære. Vi

maa da spørge: Paa hvilken Maade bliver Christendommen verdslig? Og da det ikke er muligt, her at give et fuldstændigt, omfattende Svar, ville vi kun nævne Noget, som specielt angaaer Danmark. Vore Menigheder bestaae, med et Par Undtagelser, af Landbeboere. De ere Landmandsmenigheder, jeg vil derfor tale om Ægteskabet blandt Landboere. Vi behøve neppe at tale om Ægteskabets høie Betydning og Vigtighed, saavel med Hensyn til Staten som til Christendommen, men vi ville med denne høie Betydning for Øie betragte Bevæggrunden til mange Ægteskaber, ogsaa blandt Baptister. Vi finde desværre da, at Pengene spille en stor, ja ofte den største Rolle. Naar Een vil giftes, saa finder han det ganske naturlig, at han maa vide, hvormange Penge han faaer i Medgift. Pengene staae enten i lige Linie med Hustruen, eller komme først. Men med hvilke Ord vor Herre Jesus omtaler Pengene, som han kalder en uretfærdig Mamon og Ære af Mennesker, vide vi. Verdens Børn, som dog elske Mammon, ville ikke engang have Ord for at frie til Penge mere end til Kvinden, thi de betragte det som en Skam. Der kan derfor ingen Tvivl være om, at et saadant Pengefrieri er en verdslig Bederstyggelighed, allermeest naar det forekommer blandt Baptister. Ikke bedre er det med den verdslige Ære ved Giftermaal. En Gaardmands Søn maa ikke tage en Huusmands Datter, og en Gaardmands Datter maa ikke tage en fattig Karl, om han er nok saa alvorlig en Christen, og hun elsker ham og han hende nok saa høit. Der maa kunne siges, at de, som nogenlunde have lige Formue og staae paa lige Ærestrin i Verden, have faaet hinanden. Følgen af, at man saaledes handler verdsligt bliver et ulykkeligt Ægteskab. Det er jo i Grunden intet Ægteskab; thi det er jo egentlig Pengene, man har giftet sig med og det levende Væsen er kun Medgiften. Ganske anderledes er det, hvor Kjærligheden slutter Ægteskabet. Verden bør ikke kunne pege paa Guds Børn og sige, at de handle som de med at tage sig en Ægtemage for Pengenes Skyld. Siden efter opdager man, at det dog ikke hjælper, at de have

faaet hinanden, fordi de ikke ere glade og lykkelige sammen. Og hvorledes kan Guds Rige trives under saadanne Forhold? Naar Ægteskabets Helligdom er verdsliggjort, vil ogsaa Christendommen i Kjerne være verdslig. Dog lader os som Christne ikke være verdslige, men lægge for Dagen, at vi ikke have Verdens, men Jesu Christi Sind. Dette var, hvad jeg tænkte at sige om Ægteskabet.

Endnu en anden Ting henhører til verdslig Christendom, og er ikke blot saare nær beslægtet med den allerede omtalte, men egentlig eet med den. Jeg mener Kjærligheden til Penge overhovedet, Lysten til at strabe sammen, som føder Gjerrighed.

Gjerrighed kaldes i Skriften en Rod til alt Ondt, og fordømmes paa en særegen Maade af Gud. Der findes desværre ikke lidt Gjerrighed iblandt os. Naar Guds Folk ikke ville af med Penge; naar de blive vrede, saa snart der tales om Penge til Guds Riges Ting, er det et Bevis paa, at Gjerrighedsaanden har besnæret dem. Støder man et Menneskes Ligtorn, saa gjør det Ondt, og støder man an ved et Alvorsord mod Eens Gjerrighed, saa mærkes det strax, at han er fornærmet. Jeg tænker paa, hvad den kjære Broder fra Jylland sagde, at Mange blive misfornøiede, naar der opfordres til at yde Bidrag til Guds Sag. Under saadanne Forhold er det netop nødvendig at tale mod denne Synd, som Guds Ord kalder Afgudsdyrkelse og behandler som saadan; det er nødvendigt at høre dens rette Navn. Jeg frygter for, at en heel Deel Christne, navnlig ogsaa Baptister, ikke ere glade ved at give; de betragte deres Penge og Ting som Selveiendom og ikke som Fæstegods, hvilket egentlig tilhører vor Herre. Ere vi Guds virkelige Børn, bør vi være glade ved at give til vor Faders Sag; vi bør vide, at det Anbetroede fornemlig har denne liflige Bestemmelse. Verden giver ogsaa, men som den giver en Tigger. Vore Gaver som Christne bør ikke være saa smaae som muligt, men saa store som muligt. Samle vi os Liggendefæ i Skrinet istedetfor i Him-

len, da er vor Christendom efter Jesu Ord verdslig, om vor Mund end taler de deiligste aandelige Ord.

Jeg vil endnu berøre een Ting, som gjør Christendommen verdslig, det er Pharisæerisme. Vor Herre Jesus var sagtmodig og ydmyg af Hjertet. Han raabte ikke paa Gaderne; han sønderbrød ikke det knuste Rør, og udslukkede ikke den rygende Tande. Mod faldne, men bodfærdige Syndere viste han den største Sagtmodighed og Skaansomhed. Men dog talte han engang meget haardt, og det var til Pharisæer og Skriftkloge. Hvad var Pharisæerismen dengang, og vi svare, det var Verdslighed iført Fromheds Klædebon. Det var en Fromhed, som vilde være Noget, som vilde æres af Andre og beundre sig selv. Selvfølgelig maatte saadanne Fromme foragte de efter deres Mening mindre Fromme, og aandelig Hovmod var derfor Pharisæerismens sande Væsen. Naar Gud imodstaaer de Hoffærdige og kun giver de Ydmyge Naade, saa føler han dog meest Afsky for den Hovmod, som vil være ualmindelig from. Det mærke vi paa den Herre Jesus, ikke blot i hans Tale Matth. 23, og paa andre Steder, men ogsaa hans Bjergprædiken er stilet imod alt, hvad der var sagt og lært af Pharisæerne.

Er da Pharisæerismen uddød? Ingenlunde! den kan ikke døe, saa længe det menneskelige Hjerte er syndigt.

Mine Brødre! netop fordi vi ere Baptister, komme vi saa let ind i denne Daarskab. Idet vi troe at have den rette Lære, blive vi saare let strenge imod andre Christne, som ikke dele vore Anskuelser i alle Ting, og foragte dem. Gud er endnu lige stræng imod alt pharisæisk Væsen, som han altid har været. Lad os lægge Vind paa det, som Pharisæerismen halvt glemmer, fordi den har vigtigere Ting at varetage; lad os lægge Vind paa ægte Redelighed, Ydmyghed og Sagtmodighed, hvilke ere en sand Christens Prydelse. Lad os ikke med Missionsvirksomheds Skin løbe fra Huus til Huus, for at høre om Andres Feil og Forseelser, ophidse Hjerter og fremme Uenighed. Lad os meget mere lægge os efter at faae saadanne Ting udryddede.

Det kan ikke nytte, at vi ere udtraadte af Kirken og have forenet os med Christi Menighed, dersom vi ikke derved faae mere Lighed med Jesus, blive sagtmodigere, ydmygere og skaansommere. Pharisæerne dengang toge det urimeligt nøie med Potter og Kar; det var for dem en gruelig Forbrydelse, at plukke nogle Ax og spise dem paa en Sabbath, for ikke at sulte. Man kan nu paa samme Maade have med Smaating at gjøre, med Flipper og Tørklæder, Vægpryddelser osv. Den pharisæiske Aand er streng og dømmende, derfor dømte den Jesus til Døden. En Christen bør være streng imod sig selv, men mild imod Andre. Det er sandt, at et Menneske bør rette sig efter Guds Ord, og der til bør man i Kjærlighed formane; men saasnart man vil, at Menneskene skulle rette sig efter os og vore Meninger, efter alt det, som vi i Svaghed bygge paa Guds Ord, idet vi misforstaae det, saa viser Pharisæerismen sig for os og vi blive verdslige, idet vi mene, at være særdeles aandelige. Jeg har stor Agtelse for den, som strengt og nøie retter sig efter sin egen Overbeviisning og Samvittighed; men Ingen har Ret til at fordre, at Andre skulle rette sig derefter. De ere nødte til at rette sig efter deres Samvittighed. Dette var, hvad jeg tænkte at sige om verdslig Christendom.

A. Jensen mener, at der burde bedes med Alvor og Oprigtighed, saa vilde vi blive befriet fra verdslig Christendom.

J. A. Petersen: Det, som Br. Køhner sagde om Ægteskabet, har gjennemtrængt hele Verden og besmittet mange Troende. Hvor sørgeligt, naar Guds Børn tage mere Hensyn til Penge end til at forbinde sig med et sandt Guds Barn. Hvor skrækkeligt, naar Forældre ere saa forblindede af Mammon, at de forlede deres Børn til at see sig om efter en rig Ægtemage istedetfor efter een, som elsker Gud og som de ogsaa selv kunne elske. Det er en Skuffelse, naar man seer efter Ære og Rigdom. Menneskets er ikke lykkeligt paa Ærens Tinde og heller ikke i Rigdommens Skjød. Det er vanskeligt for en Rig at være et Guds Barn; thi den Rige har altid mere ondt ved at vise sig som en sand Christen end en Fattig. Jeg beklager dem,

som indgaae Ægteskab med jordiske Midler for Øie. Havde jeg faaet en verdslig Hustru, saa troer jeg, at jeg havde været let at drage bort fra Herren. Vi have et herligt Exempel i Abigal, som frelste Nabal og sit Huus. Gudsfrygt er den eneste Ære og Ophøielse og det Eneste, der gjør et Menneske lykkeligt. Hvad nytter det, at vi have Kister fulde af Guld, naar vi gaae med et besværet Hjerte og ikke ere rige i Gud? Mangt et ulykkeligt Ægteskab er opstaaet ved at søge efter Rigdom og Ære. Jeg har ti Børn, dog ønsker jeg ikke, at de maa blive rige i Verden, men at de maa blive Guds Børn, og at jeg engang maa see hele min Slægt i Himlen.

Ryding: Hvad Br. Købner har sagt, haaber jeg at lægge paa Hjerte, og jeg beder Eder Alle, kjære Brødre, at gjøre det samme.

M. Jensen, som saae sit forestaaende Ægteskab imøde, bemærkede, at han for sit Vedkommende dog haabede, ikke at have seet efter Formue. Det var hans Hensigt at benytte de Midler, han kom i Besiddelse af ved sit Giftermaal, til Guds Ære.

M. Larsen bemærkede, at de, som elskede hinanden, burde have hinanden.

Chr. Petersen svarede hertil, at dette dog kun var saaledes, naar de begge vare Guds Børn; thi blev et Guds Barn forelsket i et Verdens Barn, da burde en saadan Kjærlighed udryddes.

M. Larsen: Det er en Selvfølge, at Guds Børn ikke bør indlade sig i Ægteskab med Vantro.

Denne Dags Møder bleve nu sluttede Kl. 7 med Bøn af Br. W. Jensen, og Kl. 8 samlede vi os til offentlig Forsamling, som lededes af Brd. Chr. Petersen og A. P. Stoel.

Næste Dag aabnedes Mødet atter Kl. 8 med Sang og Bøn. Br. N. Larsen, som indtog Forsædet et Par Timer, talede nogle Ord om ikke at forsømme den Naadegave, som er i os, efter Tim. 4, 14.

Missionssagen kom nu paa Bane. De Brødre som vare udnævnte til Udvalg havde været samlede og foreslogo fire Brødre til at virke for Missionen i Vintertiden. Disse Brødre vare: A. P. Stoel, Møller, P. Sønder og J. Jensen.

J. Jensen gjorde opmærksom paa, at der ikke burde tales om ham, da han allerede havde lovet Søstrene i Veile at fortsætte Virksomheden i Søstremissionens Tjeneste.

Medens Talen nu dreiede sig om Missionærers Udsendelse og Understøttelse, traadte Br. Peters fra Slesvig frem og holdt et længere Foredrag om at yde Bidrag og virke for Herrens Sag. Han sagde blandt Andet: At bede og give maa følges ad. Gud ærer Den, som giver til hans Sag, idet han velsigner og formere hans Indkomme, saa at han bliver istand til at give rigeligere. Saaledes er det med et Par Ægtefolk i den slesvigske Menighed. Manden er kun en almindelig Arbeidsmand og Konen var oprindelig kun ligefrem Sypige. Da de giftede hinanden, vare de ikke i Besiddelse af nogen Formue; men strax fattede de den Beslutning at give en Tiendedeel af deres Indtægt til Herrens Sag. Dette have de holdt indtil nu, og alligevel ere de komne saavidt, at de have faaet deres eget Huus og desuden hjulpen en anden Familie til Huus. Fortiden bidrage de aarlig omtrent 100 Thaler preussisk (133 Rbd.) til Missionen, og de nære det Haab, endnu at komme videre, samt endog at kunne opføre et Forsamlingshuus i Byen, hvor de boe. Jeg har altid tænkt, at de danske Søstkende vare fattige, men nu hører jeg, at der ere mange velhavende Medlemmer iblandt dem. — Jeg selv var oprindelig en gjerrig Mand, men dengang kom jeg ingen Vei i det Timelige. Da jeg blev omvendt, fik jeg ogsaa Die herpaa, men jeg blev ofte fristet af Bekymring for mine Børn, at de ogsaa maatte faae Noget i denne Verden. Nu har jeg kun eet Ønske for dem, at de maa blive grundig omvendte til den Herres Jesus. Vi maa give det Første til Herren og selv beholde det Sidste. Vi ere kun Fremmede og Gjæster her paa Jorden. Vi bør

leve for Himlen. I Himlen faae vi tilbagebetalt, hvad vi have givet for Guds Sag paa Jorden. En Sjæl er mere værd end hele Verdens Guld. Enhver Skjærv, der ydes for dens Frelse betales med Rente og Rentes Rente. At blive frie for det gjerrige Hjerte, bør være vor Opgave og alvorlige Bestræbelse. Det kommer ikke an paa, om vi have en Gaard eller et Huus, eller hvad vi besidde i denne Verden; hvad det gjælder om er, at vi eie vor Herre Jesus, ere rige i ham, rige paa Gavmildhed og gode Gjerninger, saa at vi samle os selv et Liggendefæ i Himlen, en god Grundvold for det Tilkommende, at vi kunne gribe det evige Liv, til hvilket vi ere kaldede.

Mange tænke altid paa at faae billige Missionærer. Det er aldeles forkeert; man skatterer en Arbeider saa temmelig efter, hvad man under ham at leve af. Der bør hellere spørges, hvor meget kunne vi give en Saadan i Understøttelse? Man maa betænke, det koster meget at reise, at leve iblandt Fremmede og at holde sig med anstændige Klæder. En Missionær maa ogsaa kunne reise hjem engang imellem. Det er ikke godt, at Missionærer affondres altfor meget fra deres Hjem. I Hjemmet ville de blive styrkede til paany at tage fat paa Herrens Gjerning og kraftigen at fortsætte deres Virksomhed.

Flere Brødre udtrykte derpaa deres Glæde over de Ord, Br. Peters havde talet, og de nærede det Haab, at de ville være til Velsignelse for alle danske Brødre og Søstre.

Forhandlingen angaaende **visse Brødres Ansættelse** til at virke en Tidlang i Vintertiden for Guds Riges Fremme fortsattes derpaa. Det blev besluttet at understøtte P. Sønder med 200 Rd. for en 6 Maaneders Virksomhed næste Vinter.

Dahlgren bemærkede: Det burde ikke fastsættes, hvorlænge en Broder skal virke i Herrens Tjeneste for denne eller hiin Betaling. Er han ret besjælet af Christi Kjærlighed, saa vil han nok virke saa meget som muligt.

N. Hansen sagde, at man til næste Konferentse kunde

tage forandrede Bestemmelser angaaende de Brødres Understøttelse, der nu bleve udsendte.

Talen dreiede sig derpaa om at understøtte Br. Stoel en Tidlang.

Br. Stoel sagde: Jeg har aldrig tænkt paa at faae Noget for mit ringe Arbeide; jeg vil gjerne tjene med de ringe Gaver, Gud har givet mig.

Det blev derpaa vedtaget at give Br. Stoel 100 Rd. Han kunde faa reise saa meget han vilde og kunde for disse Penge. Man ønskede, at han allerede i Sommertiden vilde besøge Thyland og opholde sig der en Tid.

N. Larsen meente, at det dog kunde være godt, at der blev ført lidt Kontrol med Missionærerne i Hensseende til deres Virksomhed; de kunde, som andre Folk, ogsaa fristes til Ligegyldighed. Han hørte ofte, at der taledes om, at Missionærerne skulde have aldeles Frihed til at virke hvor og hvorledes de vilde, uden at gjøre Regnskab derfor. Han for sit Vedkommende havde aldrig havt saadan Frihed; han maatte gjøre Regnskab for sin Virksomhed og fandt det kun i sin Orden, at de, der lønnede Een, ogsaa fik at vide, hvad man bestilte og foretog sig.

Dernæst tilbød Konferentsen Br. Møller 50 Rd. for at virke i Missionen, hvis Menigheden i Frederikshavn ønskede det.

Peters spurgte, om ikke Br. Dahlgren kunde erholde en lille Understøttelse til at foretage sig nogle Reiser til Varde og Hesselho-Egnen, hvor der boe nogle faae Medlemmer i en vid Omkreds.

Man talede derpaa Noget om denne Sag, og vedtog omsider at give Br. Dahlgren 30 Rd., Br. Jens Christensen 30 Rd., en Br. Ferdinand i Hals (?) 30 Rd., og Br. Chr. Petersen 50 Rd. Disse Brødre, forventede man, vilde virke for Guds Riges Udbredelse en Tidlang næste Vinter saalænge Pengene kunde række til. Hermed sluttedes Forhandlingen om Missionssagen, og Br. Køhner indtog derpaa Forsædet.

Anders Jensen henstillede til Konferentsens Over-

veielse, om det ikke kunde være godt, at, naar en Menighed **udsendte Missionærer til andre Egne eller Menigheder, de da medbragte en Anbefaling som saadanne fra deres egen Menighed.** Han paapegede yderligere det Ønskelige og Nødvendige deraf, da der kunde være Mulighed for, at der kom Een eller Anden, som var uredelig.

Peters: Det skeer undertiden, at Medlemmer anmode en Reisende om at komme og afholde Forsamlinger og indbyde ham dertil, men blive skammelig bedragne, idet en saadan Person ikke er den, han udgiver sig for. Naar en saadan Tilreisende kom, burde han henvende sig til Forstanderen og forevise ham sit Kaldsbevis eller deslige, og denne kunde da opfordre ham til at afholde Forsamlinger i Menigheden.

En anden Broder bemærkede, at Udelukte undertiden kom og ikke angave, hvad de vare. Af denne Grund var det Fornødent, at reisende Prædikanter vare forsynede med Anbefalingsbreve.

Køb ner siger, at der hviler den Forpligtelse paa en Udelukt at sige, at han er udelukt.

M. Larsen foreslaaer, at ukjendte Prædikanter maa have Anbefalingsbreve, som bør forevises Forstanderen, hvor de komme hen.

Ryding understøtter Forslaget og fortæller om en Person, som saaledes var reist omkring under et paataget Navn og havde bedraget flere Søskende.

N. Larsen bemærker, at man burde affløre saadanne Personer i Evangelisten ved at advare for dem. Saaledes bar man sig ad i Tydskland og i Sverrig. Det var ikke sjelden, at der advaredes for en eller anden Person i deres Blade.

Efterat man endnu havde talet noget om denne Gjenstand vedtoges Følgende:

Konferentsen troer, at det er billigt, at en blot af en Menighed udsendt Prædikant medbringer et skriftligt Bevis for, at Menigheden har sendt ham, og at dette Bevis udfærdiges saaledes, at det ikke let kan eftergjøres. Me-

nighedernes Forstandere have at bestemme, hvorvidt de holde et saadant Reviis for ægte, og om en saadan Udsendt kan tilstedes at prædike.

M. Larsen fremsatte derpaa følgende Spørgsmaal: **Hvad kan der gjøres for, at Missionærers Besøg hos Menigheder kan blive saa opbyggeligt som muligt?** og bemærkede: Jeg har gjort den Opdagelse, at Missionærer undertiden ved et længere Ophold paa en Egn kommer til at staae i en særegen Fortrolighed til Medlemmer, som let leder til det katholske Skriftevæsen, hvilket siden kan medføre et Slags Herredømme. Sørgelige Følger af dette Slags have vi altfor mange af. Det har viist sig, at det ofte ere Søstre, der slutte sig til dem med en saadan Fortrolighed. Naar en Missionær reiser fra et saadant Sted, skulde man mene, at hans Virksomhed med Hensyn til dette var endt; men nu sendes en Mængde Breve efter ham og disse ere som oftest fra Søstre, ja endog fra unge Søstre. Han besvarer nu maaskee disse og kommer uden ret at ane det ind i et heelt Skriveri med Søstre. Vare Brevene til ham fra Brødre eller fra Brødre og Søstre tilsammen, saa kunde man Intet have derimod, og skrev han igjen til Brødrene, saa blev Sagen ikke mistænkelig, hvilket den let gjør under de omtalte Forhold. Saafnart Missionæren kommer til samme Sted igjen, saa gjentages Fortroligheden, hvilken let kan udarte sig til noget Usømmeligt og Syndigt. Er en Missionær i en Menighed, saa er han deres Medlem saa længe Opholdet varer og bør behandles som et saadant. Gjør han noget Usømmeligt, da bør han straffes af den Menighed, hvor han opholder sig, og sendes hjem.

Køhner understøtter det Sagte og tilføier: Hvad hjælper al vor Lærdom, naar vi ikke føre et moralsk og sædeligt Liv? Lad os først ret lægge Vind derpaa; thi uden det er al vor Prædiken og Virksomhed forgjæves. Vi bør ikke være ligegyldige ved Missionærernes Fortrolighed med Søstre.

Chr. Petersen anbefaler Missionæren at have en

Ledsager med sig. Det kunde jo blot være et Medlem af en Menighed, der kunde ledsage ham uden Betaling.

J. A. Petersen taler om, at en Missionær bør aflægge Huusbesøg, ikke alene hos Medlemmer men ogsaa hos Andre; men Huusbesøgene burde være opbyggelige og ikke skadelige, hvilket de let kunde blive, naar Talen dreiede sig om andre Personers Feil eller andre Menigheders Forhold. Er en Missionær nu saa lykkelig, ikke at komme i en altfor stor Fortrolighed til Søstre, saa forfeiler han let sin Opgave i en anden Retning, idet han kommer til at anvende sin kostbare Tid til intetsigende Tale om verdslige Ting, Medlemmers Feil og Svagheder og deslige. En Missionær bør være samvittighedsfuld og søge at virke som for Guds Ansigt. Gjør han ikke det, saa reiser han sine Penge op til ingen Nytte. Naar man arbeider for en Mand, saa seer man til at faae bestilt Noget, saa at han kan være tilfreds med Arbeidet. Saaledes bør en Missionær ogsaa tænke i Henseende til Gud. Han bør ikke forlange, at Medlemmerne skulle forlade deres Arbeide, for at gaae ud at indbyde Folk til hans Forsamlinger, det bør han selv gjøre.

Dahlgren: En Missionær bør betænke, at han er en Saaemand. Hvad han her saaer, det skal han hisset høste. Hvilken sørgelig Frugt kan et letsindigt og bagtalende Ord udrette?

M. Larsen paapeger, at der maa være en vis Skillevæg imellem de forskjellige Kjøn. Den hyppige Brevvexling med Søstre var meget at misbillige. Hvad havde de at skrive til Søstre om, som skal være hemmeligt for Brødrene?

Efterat der endnu var talt Noget om denne Sag udtalte Konferentsen sig saaledes: Konferentsen seer sig forpligtet til at advare Missionærerne imod en altfor fortrolig Omgang med Søstre, hvortil ogsaa hører unødvendig Brevvexling. Bittre Erfaringer have ligget til Grund for denne Advarsel.

Køhner viser endnu hen til en udelukt Missionær og Andre. En altfor fortrolig Omgang med Søstre havde jo

givet Anledning til deres Fald. Han minder tillige om det Sørgelige, som Br. Dahlgren fortalte, at Menigheden i Farre i Løbet af nogle Uger havde udelukket en heel Deel for Hoer.

Sandberg erindrer om Mogren, som efter sit lange Brevskriveri med Sødstre, endelig faldt i aabenbar Synd, for hvilken han blev udelukket. Denne Mand har forladt sin egen Kone og lever med et andet Fruentimmer, alligevel synes han at nære den Mening, at Gud vil gjøre ham salig.

Talen dreiede sig derpaa om en vis Person fra Slesvig, ved Navn Abildgaard, som reiste ud at prædike. Han havde, skjøndt gift, friet til en troende Pige, men Brevet var faldet i Sødskendes Hænder og havde ikke blot forfeilet sin Hensigt, men ledet til den Ugudeliges Opdagelse.

Peters fortæller om denne Person, at han egentlig er fra Flensborg. Der har han endog engang erholdt en Skrivelse fra det lutherske Konsistorium og deslige, hvormed han tidligere anbefalede sig.

Dahlgren meddeler, at denne Abildgaard endog havde vidst, at snige sig saaledes ind iblandt vore Sødskende, at de have givet ham Penge, da han trængte til Hjælp.

Peters bemærkede endnu, at han egentlig ikke var rigtig klog.

I Henseende til, at en Missionær maatte betragtes at staae under den Menigheds Opsyn, hvor han opholdt sig, blev Følgende vedtaget: Konferentsen troer, at en Missionær er under den Menigheds Opsigt, i hvilken han fortiden arbeider, og at det er den Menighed, der i forekommende Tilfælde skal drage ham til Ansvar.

Sandberg spurgte: **Er det Ret og efter Guds Ord, at Søstre holde Bøn i offentlige Forsamlinger?** og tilføiede: Der ere deelte Meninger om denne Sag. Paa nogle Steder have Søstre bedet offentlig, men paa andre tillades det ikke. Han kunde ønske at høre Brødrenes Mening.

Køb ner taler om, at Guds Ord har fastsat en bestemt Orden, som man havde at følge; dog var det ikke let at fastsætte nogen sikker Grændse i denne Henseende. I de bekjendte Bibelsteder var der nærmest tale om, at Kvinderne ikke burde tale i Menigheden. Om at holde Bøn var Talen egentlig ikke, skjøndt det ikke kunde siges at være passende, at Kvinderne bade i offentlige Forsamlinger, om det end kunde tilstedes dem at bede i mindre Kredse eller i Kredse af Søstre.

M. Larsen bemærkede, at Kvinder burde udvise en beskeden Tilbageholdenhed, da de egentlig ikke vare bestemte for Offentligheden.

J. A. Petersen taler om, at der er to Yderligheder. Enkelte Steder tillades det næsten ikke, at Kvinder maa yttre sig om Noget; andre Steder derimod er der Frihed baade for Kvinder og Mænd til at udtale sig om Menighedssager samt til at holde offentlig Bøn. Han var af den Mening, at en beskeden Søster godt kunde holde Bøn i mindre Kredse af Medlemmer eller i Bønmøder.

Dahlgren siger, at det er ikke alene Kvinder, som kunne faae et Slags Tale og Bedelyst. I hans Egn var der en Mand, som havde en stor Prædikelyst og alligevel levede han i aabenbar Synd.

M. Larsen bemærkede atter, at Kvinden ikke var bestemmet for Offentligheden eller til at træde offentlig frem, men derfor nok til at holde Bøn iblandt Guds Børn.

Der blev nu sluttet Kl. 11½ med Bøn af Br. Køb ner. Kl. 3 samledes Brødrene atter. Psalmen 476: „Sin Menighed har Christus kjær", blev affungen og A. M. Hansen holdt Bøn.

J. C. Nielsen spørger: **Hvori bestaaer en christelig Trolovelse?** Han siger: Det skeer undertiden, at Nogle komme ind paa, at naar de blot have talet med hinanden om at ægte hinanden, saa ere de trolovede. Han kunde ønske, at Brødrene vilde udtale sig desangaaende.

M. Larsens Mening var, at Forlovede burde staae under Menighedens Opsigt. Gjorde de det, saa kunde de

ikke løbe fra hinanden uden at angive visse Grunde derfor, og naar de vidste, at deres Forlovelse skulde meddeles for Menigheden, saa vilde de maaskee ikke haste saa meget med at forlove sig. Forlovelsen var en hellig Pagt; men alligevel kunde den ophæves. Det kunde derimod Ægteskabet ikke.

Ernst Jensen siger, at Forlovelser tidligere bleve bekjendtgjorte i Menigheden, men nu ikke. Han mener, at dette ikke burde undlades.

Struve bemærker, at de ogsaa tidligere bleve anmeldte i Kjøbenhavn, men at dette nu ligeledes var ophørt.

Køb ner: Man kan betragte Sagen fra to Sider. Den ene Side er, at der er Noget ved en Forlovelse, som ikke vedkommer Andre, og den anden Side er, at den bør skee i al Sømmelighed og Orden. Forlovelsen bliver offentlig derved, at de, som ville forlove sig, søge Deres Forældres Samtykke. Om Forlovelsen bliver bekjendtgjort eller ikke, er noget, som ikke forandrer Sagen; thi hæver den ene af Parterne Sagen paa en eensidig Maade, saa har Menigheden Ret til at undersøge Sagen og straffe den Feilende. At forlove sig og hæve det igjen efter kortere eller længere Tid henhører ogsaa til Verdslighed. Det er en Opførsel, som Enhver maa fordømme. Saadanne Letsindigheder bør ikke findes iblandt Guds Folk, naar ikke Verdsligheden skal tage Overhaand. Men der er ogsaa Forlovelser, ved hvilke Begge gaae deres Ulykke imøde; saadanne ophæves bedst, ellers kan Menigheden faae mere at gjøre med Sagen bagefter end forhen.

J. A. Petersen spørger, om saadanne Forhold ikke kunne drage Udelukkelse efter sig? At hæve en Forlovelse kan jo ikke let forbydes, da Loven tillader det; men Sagen er, om Menigheden kan finde sig i en saadan letsindig Fremgangsmaade. Een hæver maaskee sin Forlovelse med en fattig Pige, for at faae en rigere, eller deslige.

M. Larsen sagde, at naar Een tog en Rig istedetfor en Fattig, maatte en Saadans Adfærd betragtes for meget syndig, og derfor dadles og straffes af Menigheden.

Der talede endnu en Deel af flere Brødre om denne

Sag; de gjorde alle en væsentlig Forskjel paa Trolovelse og paa Ægteskab. Ved Trolovelsen bleve To eet Hjerte, men ved Ægteskabet eet Kjød. Trolovelser vare Løfter, som kunne tages tilbage med gjensidigt Samtykke, naar Begge saae sig skuffede i hinanden; men Ægteskabet kunde ikke opløses.

Peters sagde endnu til Slutning: Letsindige Forlovelser bringe altid Skade. Jeg troer, at Menighederne bør have Opsigt med Forlovelser, som bør skee i Herren saavelsom Ægteskabers Slutning. En Mand bør tage en Hustru, naar han behøver en saadan, ellers bør han ingen tage. Men behøver han en Hustru, da bør han gaae til Herren i Bøn og troer han, at det er Guds Villie, at han skal ægte denne eller hiin Søster, da henvende han sig til Pigens Forældre og søge deres Samtykke. Naar to unge Mennesker gaae med hinanden, saa have vi Grund til at spørge, om de ere forlovede med hinanden? Ere de nu det, saa bør det meddeles i Menigheden og der bør bedes for dem. Han kjendte et Tilfælde, hvor Pigen kun var 14 Aar gammel og Karlen 19 Aar, men de løb ogsaa fra hinanden igjen. Under saadanne Forhold var det fornødent, at Menigheden havde Opsigt over de Unges Forhold, at de ikke skulle forlove sig og løbe fra hinanden igjen som Verdens Børn.

Hermed endtes denne Sag og et andet Spørgsmaal af Br. Sandberg blev forelagt: **Er det passende, at en Broder, som betjener en Menighed eller er udsendt paa Missionen, modtager Understøttelse af Fattigvæsenet?** Han meddeelte, at en Præst der i Jylland, engang da der skulde uddeles Fattigunderstøttelse, havde yttret: Lad den Mand (en Baptist, som forkyndte Guds Ord) kun faae lidt Hjælp. Det var skjønt, om vi kunde understøtte Baptisternes Prædikanter.

J. A. Petersen meente, at fordi en Mand modtog Godtkjøbskorn eller tilfældig Hjælp i dyre og trange Tider, derfor kunde det dog ikke siges, at han modtog Fattigunderstøttelse.

N. Larsen sagde, at dersom Menighederne skulde paatage sig at underholde alle Saadanne, som havde virket i kortere eller længere Tid i Missionens Tjeneste og nu baade vare blevne ubrugelige dertil saavelsom ogsaa ude af Stand til at ernære sig selv, saa fik vi nok at gjøre. Det var en anden Sag, naar en Mand havde offret sin hele Tid i Herrens Tjeneste og blev affældig, saa var det kun vor Pligt at underholde ham.

Dahlgren meente, at den, som prædikede, ikke burde modtage Fattigunderstøttelse, og saadanne, som havde været Missionærer og ikke kunde gaae længere, burde man ikke lade falde det Offentlige til Byrde.

J. A. Petersen bemærkede, at fordi en Mand virkede en kort Tid for Herren, burde hans Virksomhed dog derfor ikke strax veies op med Guld og Sølv.

M. Jensen spurgte: **Er det Ret at udelukke et Medlem, som falder i en aabenbar Synd, naar det ydmyger sig og erkjender sin Synd?** Han sagde, at de havde havt en saadan Sag i Farre Menighed.

M. Larsen: Falder et Medlem i en aabenbar Synd, da bør det udelukkes af Menigheden.

A. Jensen mener ikke, at der bør skee Udelukkelse, naar et faldent Medlem erkjender og fortryder sin Synd.

Flere Brødre udtalte sig i modsat Retning og meente, Menighedernes Begreber vare klare i denne Henseende.

Købner bemærker, at naar Een, som ved grov Synd giver Verden og Guds Børn Forargelse, ikke skulde udelukkes, da vilde al Tugt aldeles ophøre. Vi tvang derved faldne Medlemmer til at blive Hyklere, og vi stilledes lige med Verden, som taaler alleslags Syndere i Kirkesamfundet.

J. C. Nielsen troer ikke, at vi ere berettigede til at udføre Tugt paa saadanne Medlemmer, som erkjende og fortryde deres Synd.

Købner bemærker, at det ikke er en Persons Ord og Graad, som igrunden har lidt at betyde og saare let kunde frembringes, men hans Liv og Levnet, der skal udvise hans Anger og Syndsfortrydelse.

M. Larsen tilføier, at der er ikke et Guds Barn, som falder i Synd, uden at det græder og er nedbøiet.

Køhner fremhæver, at Udelukkelsen ikke alene skeer for det faldne Medlems og Menighedens Skyld, men ogsaa for Verdens Skyld, at de maa see, at vi afskye og hade Synden.

J. C. Nielsen bemærker, at Udelukkelsen dog nærmest bør skee for Personens egen Skyld.

N. Larsen. Guds Ord siger: „Bortskaffer den Onde fra Eder selv". Disse Ord anvendte Paulus, da han formanede Corintherne til at udelukke Skjørlevnere, Gjerrige, Røvere og Afgudsdyrkere af Menigheden. Disse Ord bleve ogsaa brugte i den gamle Pagtes Tid, 5 Mos. 13, 5; 22, 21., naar Saadanne, som faldt i offentlige Synder skulde fjernes fra Israels Børn ved at lide Døden for deres Synd. Betragte vi Guds Ord i dets Sammenhæng, saa finde vi, at de Synder, som bleve straffede med Døden i den gamle Pagtes Tid, dem skulle de udelukkes for i den nye Pagt, og saadanne Forseelser, for hvilke et Syndoffer var tilstrækkeligt, dem bør vi formane og irettesætte for, og dem kunne vi tilgive uden Udelukkelse, naar den Feilende erkjender og fortryder sin Synd. Loven sagde nu, at Hoerkarle, Sabbatsovertrædere og Andre skulde dødes, og det feiler vist ikke, at Saadanne græd og bad om Naade; men Ordet stod alligevel fast: „Bortskaffer den Onde fra Eder!" Saaledes have vi ogsaa at fjerne Overtræderen fra Christi Menighed. Han maa som døe, og først, naar han har vist et nyt Liv og Levnet kan han gjenoptages i Christi Menighed.

J. Jensen bemærker, at J. C. Nielsen vistnok deler samme Anskuelse som vi andre, om han end har udtalt sig noget anderledes.

Sandberg tilføier: Et Træ bør kjendes paa Frugten; men der skal Tid til at lære Frugten at kjende, om den er god eller daarlig.

Peter Jakobsen fremlagte derpaa følgende Spørgsmaal: **Paa hvilken Maade mener Konferentsen, at Missionærer bør udsendes og lønnes efter Guds Ord?** Han

udtalte sig saaledes, at den Maade, som vi havde valgt Missionærer paa, ikke var aldeles skriftmæssig efter hans Mening. Gud selv burde uddrive Arbeidere i sin Høst. Bleve de drevne af Guds Aand, saa vilde de stille sig til hans Tjeneste, og saa var det først Tiden at tale om deres Lønning. At de Brødre, som havde virket i flere Aar, skulde have lidt Understøttelse, fandt han i sin Orden; men naar man valgte Nogen, som ikke før havde virket for Guds Riges Udbredelse, saa kunde Verden let finde paa at kalde dem for Leiesvende.

N. Hansen siger, at Paulus og Silas ikke kom og fremstillede sig; men Herren sagde til Menigheden, at den skulde vælge og udsende dem. Det var nu vor Overbeviisning, at Valget af de Brødre, som vi agtede at udsende, ogsaa var fra Herren.

Chr. Petersen: Naar det bemærkes, at vi bør bede Høstens Herre om at uddrive Arbeidere i sin Høst, saa have vi at prøve os selv, om vi gjøre det. Jeg har spurgt mig selv ved mine Missionsvandringer, om det er behageligt for Kjødet, og jeg maa svare Nei; men saa maa det være Gud, som har uddrevet mig.

H. Jensen siger, at saaledes er det gaaet med dem, vi her have til Hensigt at udsende. Det er Saadanne, som have virket i længere Tid og som have følt sig drevne dertil. Vi have heri handlet efter P. Jakobsens Anskuelse og ere altsaa enige i Sagen. Med Lønningsmaaden er det jo en anden Sag. Det er jo et frivilligt Tilsagn om en liden Understøttelse, og herom synes han ikke, der kunde blive deelte Meninger.

Køber: Det glæder mig, naar Brødre, som forkynde Guds Ord, kunne gjøre det uden Understøttelse og derfor gjøre det. Men jeg synes ikke om, at de, som forkynde Guds Ord, lide Nød og ikke have det Nødtørftige til Livets Ophold. Hvis Ingen blev udsendt uden de, der have Midler og aaben Udsigt til at kunne holde sig selv, saa var det ikke godt; dog naar Saadanne, som have Midler, virke for Guds Sag, maa vi glæde os. Menigheden

er i det Tilfælde fri for at lønne dem. Med Hensyn til den Maade, hvorpaa Herren uddriver sine Arbeidere, da ere der Brødre, som troe sig drevne af Herren, medens de kun drives af deres egen Prædikelyst. Hvo som stoler paa sit Hjerte, er en Daare. Det er en heel anden Sag, naar Andre see paa en Broders Evner og Modenhed og derfor uddrive ham til Arbeide. Herren uddriver da disse Arbeidere ved sine Børn.

Chr. Hansen bragte derpaa følgende Spørgsmaal paa Bane: **„Kan der ikke gjøres Noget for, at vore fattige Sødskende, som ere i Gjæld, kunne komme ud af den?"**

Peters talede om, at dette var et vanskeligt Spørgsmaal; thi der gaves desværre saa mange letsindige Fattige, som gjorde Gjæld uden ret at overveie, hvad de gjorde, og skulde Menigheden paatage sig at betale al den Gjæld, som de Fattige vilde og kunde gjøre, saa fik den nok at bestille. Han maatte sige, at uagtet han havde meget tilovers for de Fattige, saa saae han ingen Maade, paa hvilken det kunde forhindres, at de havde Gjæld.

Chr. Hansen taler om, at man, ifølge Guds Ord, kunde lægge Noget til Side og samle til Hjælp til de Fattige, 1 Cor. 16, 1.

H. Jensen taler ogsaa om, at man maatte gjøre alt muligt for at afhjælpe de Fattiges Nød.

J. A. Petersen fremhævede, at den Fattige ofte tilsidesættes for sin Fattigdoms Skyld. De Fattige burde elskes og æres og ikke behandles som Jakob omtaler, at Nogle behandlede dem. Hermed sigtede han ikke til saadanne Fattige, som vare letsindige, men til virkelig Trængende. Naar Gud sendte disse Fattige til os, da burde vi glæde os over, at vi kunne faae en Leilighed til at hjælpe dem. De ere dog vort Kjød og Blod. Jesus elsker dem, det bør vi ogsaa. Det maatte være Glædespunktet i Konferentsens Forhandlinger, at lægge en Plan til Afhjælpelsen af de Fattiges Nød. Der vilde kunne gjøres meget ved at have Fattigbøsser i Menigheden.

J. Jensen bemærker, det kunde skee, at een Menighed havde saa mange Fattige, at den ikke kunde forsørge dem, hvorimod en anden næsten ingen Fattige havde; men under saadanne Forhold kunde den ene Menighed hjælpe den anden.

E. Jensen viser hen til saadanne Fattige, som næsten kun indfandt sig til Forsamling, naar de ventede at faae Penge.

Ryding fortæller, at Menigheden i Stockholm samler Penge til de Fattige hver Gang den holder Nadvere.

Chr. Hansen bemærkede, at der ogsaa kunde være saadanne Fattige, som meget mere kunde tilkomme en Formaning end Penge. Det var kun de redelige og agtværdige Trængende, han sigtede til, og dem burde der tages al Hensyn til.

Købner: Det vil altid blive en vanskelig Sag at skjelne de værdige Fattige fra dem, som kun giøre Gjæld med Letsind, fordi de ikke kunne finde finde sig i at leve efter de Kaar, i hvilke Herren har sat dem; dog bør man lægge Mærke til dem, som altid trænge sig frem, og til dem, som istedet derfor ere tilbageholdne og ikke aabenbare deres Fattigdom. Han havde kjendt to Medlemmer, en Moder og hendes Datter, som aldrig bade om Noget, men søgte at hjælpe sig selv ved Anstrengelse og den yderste Indskrænkning. Den Ene af dem kunde slet ikke fortjene Noget, saa at de meget ofte ikke engang havde det Fornødne til Mættelse af tørt Brød. De holdt det ikke for Ret at henvende sig til Nogen om Hjælp og heller ikke at gjøre Gjæld. En liden Gjæld, som de havde paadraget sig ved en Sygdom, havde de selv søgt at faae betalt. Mangen en Dag maatte de sulte og da dette gjentog sig saa ofte, bidrog det omsider til saadanne Legemsomstændigheden hos den Ene, at Døden derved forberedtes. Man erfarede først deres Stilling, da Nøden var paa det Høieste. At opsøge og hjælpe saadanne Trængende er vor Opgave.

Chr. Hansen mener, at de formuende Menigheder burde hjælpe de fattige Menigheder.

P. Jakobsen opfordrer til at lindre de Fattiges Nød saa meget som muligt.

Ryding foreslaaer at indsamle Penge til de Fattige ved Nadverens Nydelse, saaledes som de gjøre det i flere Menigheder.

Chr. Hansen fremlagde dernæst et andet Spørgsmaal, saalydende: **Kan en Jernbanebetjent, som kommer til Troen paa Jesus, optages i vort Samfund og blive ved sin Bestilling, da han er forpligtet til at arbeide om Søndagen?**

Peters bemærkede, at vi vistnok Alle vare enige om, at han burde søge sig en anden Plads, naar han ikke kunde fritages for Arbeide om Søndagen.

Kobner, som stemmede overeens med Br. Peters, talede om, at Spørgsmaalet kun derved blev noget vanskeligt, at baade Missionærer og Medlemmer kjørte med Toget, for at komme til vore Forsamlinger. Han selv kjørte aldrig med Toget om Søndagen.

Fra Jens Chr. Petersen blev derpaa følgende Spørgsmaal frembragt: **„Troer Forsamlingen, at Brødre, som bede Herrens Bøn i deres Forsamlinger, bør, som nogle gjøre, i Bønnens Midte, begjære ham selv, som er det Livsens Brød, der kom ned af Himlen, for at give Verden Liv, idet de sige: „Giv os i Dag vort Brød det Rette", eller er det rettere, ifølge den almindelige Oversættelse, at bede om det daglige, legemlige Brød, hvilket andre Brødre gjøre, idet de sige: „Giv os i Dag vort daglige Brød"?"**

Kobner siger, at hvad der har givet ham Anledning til at bede denne Bøn anderledes end den lyder i den almindelige Oversættelse, er den Omstændighed, at der i Grundtexten slet ikke staaer: „Giv os idag vort daglige Brød". Stedet er noget vanskeligt, da det Ord, som det kommer an paa, ikke forekommer andre Steder i det nye Testamente end netop i Matth. 6, 11. og Luc. 11, 3. Det kan oversættes paa to Maader: Enten: „giv os idag vort Brød for i Morgen!" eller: „giv os idag vort væsentlige eller rette Brød;" men da det ikke vel stemmer overeens med Christi Ord, at bede om Brødet for i Morgen, saa har jeg valgt den

Oversættelse, som jeg bruger. Ene Jesus er de Christnes rette eller væsentlige Brød, derfor bør vi fremfor Alt bede om ham, og det endog førend vi bede om Syndsforladelse, Befrielse fra Fristelse og Frelse fra det Onde ved Ham. Seer jeg paa den bestemte Orden, som er i Herrens Bøn, saa finder jeg min Oversættelse fuldkommen bekræftet. Fadervor er ikke en Samling af Bønner sammenføiede med menneskelig Vilkaarlighed. Guds evige Kovs bestemte Orden findes i Bønnen. Kjærligheden til Gud finder Udtryk i de tre første Bønner, og Kjærligheden til Næsten og os selv finder Udtryk i de tre sidste Bønner. Guds Ære og Forherligelse staaer øverst i Fadervors første Deel. Næstens og vort høieste Gode maa nødvendig staae øverst i dets sidste Deel. Men det er skrækkeligt, at betragte legemligt Brød og alle legemlige Goder som Menneskets første og høieste Fornødenhed. Det gjør Verden, og derfor har Fadervor i den sædvanlige falske Oversættelse fundet saa stor Naade for dens Øine. Hellere end at give Anledning til at troe, at det daglige Brød stod høiere end Syndsforladelsen og Frelsen fra Synden, vilde jeg aldrig bruge Fadervor.

Dahlgren mener ikke, at Herrens Bøn skulde være en Tilgift til en anden lang Bøn. Det syntes ham noget underligt, at der først blev holdt en lang, udførlig Bøn om alt Muligt, hvori der baade blev bedet om Guds Navns Ære og Forherligelse, om hans Riges Komme, Udbredelse og Seir paa hele Jorden, om hans Villies Opfyldelse i al Ydmyghed og Kjærlighed, og om at Christus maatte være vort Et og Alt, at vi maatte blive friede fra Fristelser og Forførelser og frelste fra alt Ondt osv., og at da Herrens Bøn skulde bruges til Slutningen, naar Alt, hvad der findes i den, maaske allerede var gientaget flere Gange. Han troede, at Herren havde lært sine Disciple denne Bøn, for at de ikke skulde bruge overflødige Ord, og for at de kunde vide, hvad de især burde bede om.

Flere Brødre understøttede det af Br. Dahlgren Udtalte.

Køb ner indrømmede, at Bønnen kunde misbruges, men bevidnede, at han ikke nød en saadan Velsignelse ved nogen anden Bøn som ved Herrens Bøn. Hvor man levede med Uforsonlighed i Hjertet, der kunde denne Bøn ikke bruges, thi der bad man Guds Vrede ned over sig, idet det hedder: „Forlad os vor Skyld som og vi forlade vore Skyldnere". Havde visse Personer som ville staae foran blandt Christne, men endnu strede mod hinanden, ligget paa Knæ og bedet den anførte Bøn af Hjertet, som vilde de ikke saa længe have levet i Uforsonlighed, som de nu have gjort. De tænke ikke paa den Skade Forsømmelsen af at bede Herrens Bøn har afstedkommet. Med hvad Bønnerne i Almindelighed angaaer, saaledes som jeg nu i saa mange Aar har hørt dem, saa maa jeg sige, at de med Hensyn til deres Indhold meget daarligt stemme overeens med Indholdet af Fadervor, og Aarsagen hertil er, at man har ophørt at bede Herrens Bøn med Herrens Ord. Jeg hører nok, at man, efter at man først med mange og vidtløftige Ord har bedet om aandelige og legemlige Ting for sig selv og Andre, tilføier et Par Ord om Guds Riges Komme og om hans Forherligelse, men netop dette minder mig om, at man har glemt Fadervor og derfor ikke mere veed, hvad der er det Første og hvad der er det Sidste.

Hans Jensen siger, at han har brugt denne Bøn siden sin Omvendelse, og at han ved Bønnen om dagligt Brød ogsaa har tænkt, at Christus var medindbefattet deri; thi ved kun at erholde det jordiske Brød havde vi langtfra ikke faaet „vort daglige Brød".

W. Jensen bemærker, at han havde hørt, at en Broder, som bad Herrens Bøn, havde glemt en heel Sætning, hvilket efter hans Mening vidnede om, at Bederens Tanke ikke var ret alvorligt stemt som Br. Køb ner siger, man bør være, naar man beder Herrens Bøn.

Flere Brødre meente, at det nok kunde skee, at en Broder glemte en Sætning af Bønnen uden at han derfor var aandløs eller overfladisk i sin Bøn.

Køb ner talede atter om, at Mange bade Herrens

Bøn letsindig. Han havde hørt dem bede alvorlig saalænge de bade med egne Ord, men saasnart de vilde bede Herrens Bøn, hørte man straxt, at den rette Alvor var borte, og at de „læste" istedet for at bede.

Dahlgren siger, at de Ting, som ligge den Bedende meest paa Hjerte, maa komme frem først.

Ekmann holder Herrens Bøn for dyrebarere end alle andre Bønner; men derfor er det ikke altid passende at bede den iblandt Verdens Børn. Fordi den blev saameget misbrugt af de Vantro, derfor har man undladt at bede den i vore offentlige Forsamlinger.

Ryding viser hen til, at det ingen Steder er anført i Guds Ord, at Jesus eller Apostlerne have brugt denne Bøn efter Ordlyden. Han mener derfor, at det just ikke har været Jesu Mening, at hans Disciple skulde bruge den i Henseende til dens Form, men blot i Henseende til dens Indhold, thi Alt, hvad man seer, de have bedet om, kunne henregnes til det, som indbefattes i en eller anden af Bønnerne i Herrens Bøn.

Køhner indrømmer, at Fadervor ikke indeholdes i de nedskrevne Bønner som de holdt, men derfor kunne de nok have bedet det, da deres daglige Bønner jo ikke ere opskrevne. Det er klart, at Jesus ikke selv kunde bede Fadervor, da han ikke kunde ønske sine Synders Forladelse, og de Bønner af Apostlerne, som ere opskrevne i Apostlernes Gjerninger ved visse anførte Leiligheder, vare netop Leilighedsbønner, ikke almindelige. Det kunde jo heller ikke nu gaae an, at bede Herrens Bøn ved enhver Leilighed, saasom Tak eller Bøn for noget Specielt ved Missionærers Udsendelse, Begravelser og deslige.

Ryding var ikke tilfredsstillet ved dette Svar af Br. Køhner. Han meente dog, at dersom Apostlerne havde bedet Fadervor, da de med henved 120 Disciple vare forsamlede til Bøn før Pintsedagene, saa havde det idetmindste været anført, at de bade denne Bøn.

Køhner svarer, at der slet ikke stod anført, hvad de bade, eller hvilke Ord de brugte.

J. A. Petersen bemærker, at det Ord: „Forlad os vor Skyld saasom vi forlade vore Skyldnere", havde altid gjort et stort Indtryk paa ham.

A. M. Hansen taler ogsaa om den Misbrug, denne Bøn har været udsat for.

N. Larsen sagde, at Jesus havde lært sine Disciple denne Bøn og ikke Verdens Børn. Derfor burde den bedes, naar Disciplene vare forsamlede indbyrdes. Efter hans Mening passede det ikke at bede den i enhver offentlig Forsamling, især naar der var et langt overveiende Flertal af Verdens Børn tilstede. Hvad Bønnen angik med Udtrykket „dagligt Brød", eller „det rette Brød", eller „vort Brød, det rette", da burde Christus, hvis der ved Bønnen sigtedes til ham, ligesaa vel være vort daglige Brød som vort rette Brød, saa at man af den Grund godt kunde bruge den autoriserede Oversættelse, som den staaer. Det var altid uheldigt at gjengive Guds Ord anderledes end det staaer, da vi derved deels give Verden Bifald i dens Mening, at Bibelen er falsk oversat og deels giver os selv ud for, skjøndt vi ere ulærde Mænd, der hverken kjende Græsk eller Hebraisk, at forstaae Bibelens Text bedre end de Sproglærde. Lad Br. Køhner bruge sin Oversættelse og os bruge den, som staaer i vor danske Bibel. Ved at sige „dagligt Brød" kunne vi godt tænke paa Christus; thi han er ligesaavel vort daglige Brød som vort rette Brød. Visse Oversættere have oversat Ordet saaledes: „Giv os idag vort Væsens Brød"; „giv os idag den Føde, som passer til vor Natur"; „giv os idag vort nødvendige Brød"; „giv os idag vort nødvendige Brød til i Morgen". Efter min Mening sigter Jesus ved denne Bøn til Alt, hvad et Menneske behøver til sin Existens, hvortil naturligviis henhører baade timelig og aandelig Føde; dog, da baade Guds Navns Ære, Guds Riges Komme og Guds Villies Udførelse er den Christnes aandelige Mad, saa troer jeg nærmest, at denne Bøn har særligt Hensyn til dette Livs Fornødenheder, hvorom Jesus ogsaa vil, at vi skulle bede.

Køhner bemærkede endnu, at Verdens Børn ligesaa

lidt kunde bede en anden af Guds Børns Bønner med som en Herrens Bøn. Vor danske Bibeloversættelse er i Aarenes Løb stadig blevet forandret og forbedret. Den nylig udkomne nye Oversættelse af det gamle Testamente i de danske Bibler viser, at Forandringerne, som nu ere gjorte, ere meget store. Dog have Præsterne, som af Kongen vare beskikkede til at foretage Bibeloversættelsen, vistnok ingen Eneret hertil af Gud, men Enhver, som forstaaer Grundsprogene, maa upaatvivlelig have samme Ret, og en ikke Lærd maa have Ret til at vælge imellem forskjellige Oversættelser.

Hermed endtes Talen om Herrens Bøn, og et andet Spørgsmaal af samme Broder blev anført, nemlig: **Hvorledes forstaaes 1 Joh. 5, 8: De ere Tre, som vidne: „Aanden, Vandet og Blodet"?**

Køb ner sagde, at han holdt det for at være Aanden, Daaben og Nadveren, svarende til den Christnes Historie. Ved Aanden omvendes han, ved Daaben optages han i Menigheden og ved Nadveren forbliver han i Samfundet. At „disse Tre forene sig til Eet", er saa naturligt.

Til et tredie Spørgsmaal fra samme Broder: **Vare de, som omtales i 1 Pet. 2, 8., bestemte til at troe Ordet, eller vare de bestemte til ikke at troe Ordet, eller har Gud først bestemt dem til at troe og siden til ikke at troe?**

Blev der svaret, at de, som alle andre Mennesker vare bestemte til at troe Guds Ord; men istedet derfor stødte de sig paa Ordet til deres Fordærvelse, og saaledes skete ogsaa Guds hellige, retfærdige Villie.

Jens Larsen fra Nørremølle spurgte derpaa: **Kan det i alle Tilfælde være Ret for Gud og Mennesker at handle efter sin Samvittighed?**

Køb ner svarer: Ethvert Menneske bør naturligviis handle efter sin egen Samvittighed; men een Christen mener, at hans Samvittigheds Overbeviisning er den rette efter Guds Ord, og en anden troer, at hans er den rette efter det samme Gudsord. Begge ere feilbare Mennesker

og der er ingen ufeilbar, inspireret Apostel, som kan afgjøre deres Trætte.

B. Jensen bemærkede, at der ere mange Slags Samvittigheder. Hvad Een holder for Synd, mener en Anden at være tilladt og saaledes er dette Spørgsmaal vanskeligt at besvare.

Købner siger, at det er romerskkatolsk ikke at rette sig efter sin egen Samvittighed.

J. C. Nielsen gjør opmærksom paa, at Paulus tog Hensyn til Andres Samvittighed.

Købner svarer hertil, at det er baade priseligt og Ret at tage Hensyn til Andres Samvittighed; men dog kun forsaavidt man ikke ved dette Hensyn handler mod sin egen. At afholde sig fra Kjød eller deslige, fordi en Anden havde Samvittighed ved at nyde det, da det var et Stykke af Hedningernes Offerkjød, kunde ikke være imod Eens egen Samvittighed, idet der laa ingen Synd i at undlade at spise Kjød.

Johan Nielsen sagde, at Nogle havde Samvittighed ved at spise Blodpølse, Andre ikke; men der stod jo dog egentlig i Guds Ord: „Hvad der gaaer ind i Munden, gjør ikke Mennesket ureent", og: „Alt, hvad der sælges i Slagterbod, det æder og efterspørger Intet for Samvittigheds Skyld.

Købner viser hen til, at Blodspise er forbudt baade efter det gamle og det nye Testamente, og det fordi Blodet, som betegnes for Dyrets Sjæl, var et Billede paa Christi Blod, som blev udgydt for os til Syndernes Forladelse. Med Hensyn til, hvad der solgtes i Slagterboderne, da sigter Paulus til Offerkjød. Uden at have nogen Ængstelighed over, hvad det var for Kjød, kunde de Christne godt kjøbe og nyde det; men kom en Broder med Ængstelse og gjorde opmærksom paa, at det var Offerkjød, da handlede de Ret i, at undlade at spise det, ikke for deres egen Samvittigheds Skyld, da de ikke holdt en Afgud for Noget, men Kjødet at være som andet Kjød; men for den Andens Samvittighed, for ikke at saare, ængste eller støde

ham, eller, hvad der var værre, at forlede ham til at æde Afgudsoffer med Ærbødighed for Afguden. Han talede atter om at handle efter sin egen og ikke efter Andres Samvittighed. Dermed vilde han ikke sige, at Eens Samvittighed var ret og rigtig; men den Ene kunde ikke være den Andens Dommer i den Henseende. Han anførte Exemplet med de Troendes Daab og Barnedaaben. En havde Samvittighed ved at lade sine Børn døbe, en Anden ved at undlade at gjøre det. Jeg paastaaer, at Barnedaaben er falsk; men en Anden siger, at den er rigtig. Jeg henviser ham til Guds Ord, men han henviser mig igjen til andre Steder i samme Guds Ord. Resultatet bliver endelig, at han først da med god Samvittighed kan lade sig døbe, naar han forstaaer Guds Ord saaledes, som jeg forstaaer det.

Jens Larsen sagde, at der fandtes baade en levende og en død Samvittighed. I Henseende til Spørgsmaalet, han havde fremført, da sigtede han ikke til Blodspise eller Kjødspise eller deslige; men til noget heelt Andet.

P. Jakobsen bemærker, at da Paulus skrev det Anførte havde han Kjærlighedsbudet for Øine. Han forundrede sig over, at Nogle kunde spise Blod.

M. Larsen siger, at man bør vogte sig for at støde Andre, men Somme maa dog heller ikke stille for store Fordringer til Andre.

Købner tilføier endnu: Det gjælder om at indsee den simple Forbindelse mellem Guds Ord og Samvittigheden. Det er klart, at Guds Ord er over Samvittigheden; men det dreier sig om, hvorledes dette Ord forstaaes og opfattes. Den Kjendsgjerning kan Ingen nægte, at et Gudsbarn opfatter visse Ting anderledes end et andet; ikke heller den, at alle redelige Guds Børn ere svage og istand til at feile. Den katholske Kirke fordrer Tro paa dens Lære som en ufeilbar uden Hensyn til et Menneskes Overbeviisning, og en saadan Tvangsreligion forkaste vi som Trældom. Men da der nu ingen ufeil-

bar Pave er, som kan afgjøre Spørgsmaalene om, hvorledes Noget kan forstaaes, eiheiller nogen ufeilbar Menighed, som kan det, saa bliver det ethvert redeligt Menneskes Pligt at handle efter egen Overbeviisning, indtil han faaer en anden. At handle saaledes, er at handle samvittighedsfuldt.

Dahlgren taler om, at naar Nogen havde Overbeviisninger, som vare aldeles stridende mod Guds Ord, saa maatte han lægge disse tilside og handle efter Bibelordet.

Man forlod nu denne Gjenstand og talede Noget om **Regnskabet for det sidste Konferentseaar**, nemlig fra 20. Juni 1874 til 19. Juni 1875, hvilket stillede sig saaledes:

Indtægt:	Rbd	ß	ß
Beholdning fra 1874	67	„	5
Aalborg	76	„	„
Abbetved	21	„	„
Bornholm	4	„	„
En Broder fra Amager	3	„	„
Eskildstrup	45	„	„
Hals	25	„	„
Hans Johnsen	1	2	8
Høiby	13	„	„
Frederikshavn	2	5	„
Kjøbenhavn	121	5	6
Langeland	10	„	„
Lolland	15	„	8
Løgstør	15	„	„
M. Sørensen	„	1	8
Oconomowoc	2	2	6
Oure	23	3	14
Slagelse	10	„	„
Sipperup	20	2	„
Vandløse	80	„	„
Veile	20	„	„
Konferentse Prot. for 1874	28	3	8
Renter fra Juli 1873	10	„	11
Jalt ...	615	3	10

Udgift:	Rd	ß	ß
Til Søren Hansen	133	2	"
" V. Jensen	133	2	"
" O. Christensen	70	"	"
" A. P. Stoel	100	"	"
Købners og M. Larsens Reise til Aalborg og tilbage	29	4	5
Konf. Prot.	27	"	"
Skrivematerialier og andre Udgifter	2	"	"
Summa	495	2	5
Kassebeholdning den 19/6 75	120	1	5

Det overlodes til de ordnende Brødre at vælge **Afordnede til Forbundskonferentsen i Hamborg** næste Aar, hvis den bliver afholdt inden vor Forenings Konferents og hvis Forholdene i Tydskland forandre sig saaledes, at det kan være passende.

Det blev bestemmet at afholde **den danske Konferents i Jetsmark Menighed** næste Aar, hvis Menigheden ønsker at have den, ellers overlades det til de ordnende Brødre at foranstalte et Sted til dens Afholdelse samt at lade det fornødne angaaende Tiden og deslige bekjendtgjøre i Evangelisten.

Det vedtoges at lade **Protokollen trykke som sædvanlig** samt at overlade Udgivelsen af den til N. Larsen.

Til ordnende Brødre valgtes: J. Købner, M. Larsen, L. Henriksen, H. Jensen Mølholm, N. Larsen og Eskild Jensen.

Førend Konferentsen blev sluttet blev der endnu talet om at indgaae til Regjeringen med **en Begjæring om Anerkjendelse.**

Købner meddeelte noget om Forhandlingerne paa Landdagen i Preussen angaaende vore Brødres Anerkjendelse der, hvilket nu var fremskredet saa vidt, at der var al Grund til at forvente et Lovudkast desangaaende stadfæstet af Landdagens tvende Kamre.

Det overlodes til de ordnende Brødre at foranstalte en Ansøgning skreven og underskreven af vore Medlemmer omkring i Landet. For at opnaae det Sidste, nemlig Medlemmernes Underskrift, troede man det var bedst, at en Broder reiste med Ansøgningen fra den ene Menighed til den anden. Dog vilde man udsætte Sagen indtil den omhandlede Lov var vedtaget i Preussen.

Tiden var nu kommen at slutte Konferentsen. Efter at Psalmen: „Vi hverandre har i Christo funden", var afsungen talede Br. Køb ner følgende Ord:

„Kjære Brødre! Vi ere nu færdige med Konferentsen. Hvad vi derfor nu have at gjøre, er at takke Herren. Vi kunne gjøre det med ublandede Følelser; thi der er ikke forekommet saadanne Ting i vore Forhandlinger, som kunde fylde os med nogen ubehagelig Erindring. Næsten ved enhver Konferentse have vi stødt lidt an imod hinanden, om end kun paa meget kort Tid, men Gud være priset, at det ikke er skeet denne Gang. Det var hans Haand, der var udstrakt over os. Vi have derfor Grund til at kysse hans naadige Haand og at bede ham om, fremdeles at bevare os i broderlig Kjærlighed, i inderligt Samfund med hverandre. At vi maa tiltage i dette herlige Samfund og derved i Kjærlighed til Herren, er Konferentsernes største Diemed. Vi modnes saaledes ogsaa ved dem for Himlen. Hvad er Himlen uden Kjærlighed, og naar vi føle, at vi ere hos ham og hos hverandre, saa have vi allerede den sande Himmel her nede paa Jorden.

Vi slutte i Aar med særegen Glæde, og med Guds Lov og Priis. Vi have talt om vigtige Ting med hverandre. Saalænge vi ere paa Jorden, gaae vore Meninger sommetider fra hinanden. Men vi føle, at vi have behov at lade os belære af hinanden, og naar Herren har gjort os villige dertil, saa er det ham, hvem Æren derfor tilkommer. Lad os saa reise hjem, bede for og arbeide hen til, at de Beslutninger, vi have taget, maa tjene

til Herrens Forherligelse. Vi haabe at komme hjem til vore Egne med Glæde, og at fortælle dem om Herrens Godhed imod os i disse Dage. Vi anbefale os paany til den Gud, hvis Kjærlighed er evig og uforanderlig: Maatte vi tilbede, ære og tjene ham indtil vort sidste Suk, Amen!" — Han sluttede derpaa med en hjertelig Bøn.

Statistik over Baptisterne i Danmark for 1874.

Menighedernes Navne.	Forstandernes Navne.	Stiftet.	Medl.-Antal ved Gaaen af 1873.	Tilvæxt.			Afgang.					Medl.-Antal ved Gaaen af 1874.	Børn i Søndagsskolerne.	Bemærk.
				Døbte	Tilreiste.	Gjenopt.	Døde.	Bortreiste.	Udvandr	Fraatraadt	Udelukte.			
Aalborg	L. Jørgensen	1840	207	28	1	2	4		6		5	223	35	3
Bornholm	P. E. Ryding	1840	139	4	6	2	4	1		1	3	142	107	11
Farre	J. Christensen	1863	113	10	3	4	2				4	124		
Frederikshavn	O. Christensen	1860	245	17	1	2	2	4	6	1	10	242	50	4
Hals	Chr. Larsen	1856	106	6			4		6		3	99		
Høiby	P. Rasmussen		11				1					10		
Jetsmark	E. Jensen	1856	197	20	1		7		1	1	5	204	30	4
Kjøbenhavn	J. Køhner	1845	256	17	11	2	5	5			2	274	80	11
Langeland	A. M. Hansen	1840	27	2			1					28		
Lolland-Falster	N. Larsen	1857	73	9			1	3	1		2	75		
Løgstør	J. Sandberg	1863	59	4	1	2	3	4				59		
Oure	J. A. Petersen	1855	84	10	1	2		4				93		
Sipperup	N. Jensen	1865	59	2			2	[1]13			2	44		
Tølløse (Eskildstrup)	L. Andersen		40				1	2				37		
Vandløse	L. Henriksen	1857	268	16			9	[2]40	3	1	4	227	50	3
Veile	C. G. Gräfe	1866	60	5			2	2			1	60	36	4
Vestsjælland	L. Henriksen	1842	50									50		
			1944	150	25	16	48	78	23	4	41	1991	298	40

[1] Af de 11 Medlemmer dannedes Menigheden i Høiby.
[2] Af de 40 Medlemmer dannedes Menigheden i Eskildstrup.

Statistik over Baptisterne i vort Forbund for 1874.

	Mbds. Antal.	Stationer.	Medl.-Antal ved Enden af 1884.	Tilvæxt.			Afgang.					Reen Tilvæxt.	Medl.-Antal ved Enden af 1874.	Børn i Søndagsskolerne.	Lærere.
				Døbte.	Tilreiste.	Gjenoptagne.	Døde.	Bortreiste.	Udvandrede.	Udmeldte.	Udelukte.				
Danmark	17	112	1994	150	25	16	48	78	23	4	41	÷ 3	1991	298	40
Tydskland	76	978	13350	902	389	294	182	576	73	19	382	353	13703	4137	336
Holland	1	5	121	19			3	2			6	8	129	306	11
Sveits	3	15	371	41		1	4	4		1	9	24	395	145	12
Polen	3	79	1511	199	69	24	13	128	5		87	59	1570	357	20
Rusland	3	59	1625	183	82	27	14	27	16		57	178	1803	285	31
Tyrkiet	1	8	113	4	1	2	4	2				÷ 1	112	96	13
Afrika	1	16	337	28	2	15	3				18	24	461	187	11
	107	1272	19522	1526	568	379	271	817	117	24	600	642	20164	5818	474

I Aarets Løb samlede disse 107 Menigheder til velgjørende Øiemed 163,520 Kr. 80 Øre, udbredte 10,029 Bibler og Testamenter og uddeelte 390,435 Traktater.

Fortegnelse over Baptisterne paa hele Jorden,

forsaavidt Statistik over dem haves i Hænde.

Europa.	Menigheder.	Medl.
England	1928	280,671
(Deraf i London alene 31719 Medl.)		
Wales	542	58,413
Skotland	97	5,514
Irland	36	1,308
Tydskland	76	12,703
Sverrig	225	10,160
Danmark	17	1,991
Rusland	5	1,803
Polen	3	1,517
Sveits	3	395
Holland	1	129
Finland	4	70
Frankrig	21	574
Tyrkiet	1	112
Italien	13	310
Spanien	4	150
Grækenland	1	mindst 5
I Europa..	2986	380,227
Amerika.		
Forenede Stater	19,720	1,761,171
Canada		47,545
Mexiko	8	140
Jamaika	107	24,000
Bahama-Øerne		3,017
Trinidad		461
Haiti		100
I Amerika..		mindst 1,836,434
Asien.		
Birma	362	18,949
Assam		260
Ceylon		355
Gangesdalen i Indien		4,085
Santhalerne i Indien		henved 20,000
Teluguerne - —		3,800
Kohls'erne - —		45,000
Japan	2	*)
China		729
Palæstina	1	7
I Asien..		93,185

*) Medlemmernes Antal vides ikke.

Afrika.	Menigheder.	Medl.
Caffraria	1	461
Vestafrika	4	127
Liberia		1,250
St. Helena		200
I Afrika		2,038
Australien.		
Nyseeland	14	519
Tesmanien	3	4,593
Victoria		1,700
I Australien		6,812

I det Hele findes der altsaa 1,938,459 Baptister i Verden, hvilket Antal vistnok er langt under det virkelige, især naar alle de Samfund regnes med, som bære Navnet „Baptister", fordi de fuldbyrde Daaben ved Nedbyppelse. I Aaret 1871 opgaves 1,222,349 Baptister i Amerika af alle Slags. — Sidste Aar bleve 102,496 Personer døbte i Amerika; men med de indvandrede Baptister beløb den rene Tilvæxt sig til 127,000 Medlemmer.

De danske Baptistmenigheders

Forenings-Konferents,

holdt i Veile Menigheds Kapel

den 10. og 11. Sept. 1877.

Et Uddrag af Protokollerne i Konferentsens Møder.

Nakskov.
Trykt i Kjeldskovs Enkes Bogtrykkeri ved L. Larsen.
1877.